

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

**ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΣΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ
ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ**

Γνωστικό Αντικείμενο: Οικονομικά/ Πολιτική Οικονομία - Μέρος Β΄

Ημερομηνία Εξέτασης: 7 Νοεμβρίου 2017

ΛΥΣΕΙΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

- Να απαντήσετε τις 10 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής
- Υπάρχει μόνο μια ορθή απάντηση σε κάθε ερώτηση
- Να βάλετε σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στην ορθή απάντηση
- Η επιλογή σας να είναι ευδιάκριτη
- Η κάθε ερώτηση βαθμολογείται με 1,5 μονάδα.

1. Για την αντιμετώπιση της πρόσφατης οικονομικής κρίσης η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προέβη σε:

- α. αύξηση επιτοκίων και αγορά κρατικών ομολόγων
- β. αύξηση επιτοκίων και πώληση κρατικών ομολόγων
- γ. μείωση επιτοκίων και αγορά κρατικών ομολόγων
- δ. μείωση επιτοκίων και πώληση κρατικών ομολόγων.

2. Η Κεϋνσιανή πολιτική για αντιμετώπιση οικονομικών κρίσεων προτείνει:

- α. μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος
- β. αύξηση κρατικών δαπανών
- γ. αύξηση επιτοκίων
- δ. μείωση δημόσιου χρέους.

3. Μια κατώτατη τιμή οδηγεί σε:

- α. υπερβάλλουσα ζήτηση
- β. έλλειψη
- γ. πλεόνασμα
- δ. ισορροπία στην αγορά.

4. Μια Ιταλική εταιρεία ανοίγει ένα εστιατόριο στην Κύπρο. Τα κέρδη του εστιατορίου συμπεριλαμβάνονται:

- α. στο Κυπριακό Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (GNP) και στο Ιταλικό Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν
- β. στο Κυπριακό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ - GDP) και στο Ιταλικό ΑΕΠ
- γ. στο Κυπριακό ΑΕΠ και στο Ιταλικό Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν
- δ. στο Κυπριακό Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν και στο Ιταλικό ΑΕΠ.

5. Εάν η ελαστικότητα της ζήτησης για αλουμινόχαρτο είναι 1,45, τότε μια μείωση 2,4% της τιμής του αυξάνει τη ζητούμενη ποσότητά του κατά:
- α. 1,66% και ως αποτέλεσμα τα συνολικά έσοδα πωλητών αλουμινόχαρτου θα αυξηθούν
 - β. 1,66% και ως αποτέλεσμα τα συνολικά έσοδα πωλητών αλουμινόχαρτου θα μειωθούν
 - γ. 3,48% και ως αποτέλεσμα τα συνολικά έσοδα πωλητών αλουμινόχαρτου θα αυξηθούν
 - δ. 3,48% και ως αποτέλεσμα τα συνολικά έσοδα πωλητών αλουμινόχαρτου θα μειωθούν.
6. Φθίνον οριακό προϊόν σημαίνει ότι:
- α. το οριακό κόστος ενός επιπλέον εργαζόμενου παραμένει αμετάβλητο
 - β. το οριακό κόστος ενός επιπλέον εργαζόμενου είναι μικρότερο από το οριακό κόστος του προηγούμενου εργαζόμενου
 - γ. το οριακό προϊόν ενός επιπλέον εργαζόμενου είναι μικρότερο από το οριακό προϊόν του προηγούμενου εργαζόμενου
 - δ. το οριακό προϊόν ενός επιπλέον εργαζόμενου είναι μεγαλύτερο από το οριακό προϊόν του προηγούμενου εργαζόμενου.
7. Ο Αντρέας δουλεύει 8 ώρες και παράγει 7 μονάδες αγαθού την ώρα. Ο Γιώργος δουλεύει 6 ώρες και παράγει 10 μονάδες αγαθού την ώρα. Συμπεραίνεται ότι:
- α. η παραγωγικότητα του Αντρέα και η συνολική παραγωγή του είναι ψηλότερες από του Γιώργου
 - β. η παραγωγικότητα του Αντρέα είναι ψηλότερη από του Γιώργου αλλά η συνολική παραγωγή του είναι μικρότερη
 - γ. η παραγωγικότητα του Γιώργου και η συνολική παραγωγή του είναι ψηλότερες από του Αντρέα
 - δ. η παραγωγικότητα του Γιώργου είναι ψηλότερη από του Αντρέα αλλά η συνολική παραγωγή του είναι μικρότερη.

8. Κατά την διάρκεια της δεκαετίας του 1970, οι Κεντρικές Τράπεζες πολλών χωρών αύξησαν την προσφορά χρήματος ως αντίδραση στην ύφεση που προήλθε από την αύξηση των τιμών του πετρελαίου. Οι Κεντρικές Τράπεζες το πέτυχαν αυτό:

- α. πουλώντας ομόλογα στην ανοικτή αγορά, γεγονός το οποίο θα αύξανε την αξία του χρήματος
- β. αγοράζοντας ομόλογα στην ανοικτή αγορά, γεγονός το οποίο θα αύξανε την αξία του χρήματος
- γ. πουλώντας ομόλογα στην ανοικτή αγορά, γεγονός το οποίο θα μείωνε την αξία του χρήματος
- δ. αγοράζοντας ομόλογα στην ανοικτή αγορά, γεγονός το οποίο θα μείωνε την αξία του χρήματος.

9. Ένας φαρμάς πουλά σε ένα εστιατόριο ψάρια αξίας €500 και το εστιατόριο πουλάει αυτά τα ψάρια στους πελάτες του προς €800. Η συνεισφορά αυτής της δραστηριότητας στο ΑΕΠ είναι:

- α. €300
- β. €500
- γ. €800
- δ. €1.300

10. Δίνονται τα πιο κάτω στατιστικά εργασίας για άντρες και γυναίκες άνω των 18 ετών σε μια υποθετική χώρα:

	Εκτός Εργατικού Δυναμικού	Άνεργοι	Εργαζόμενοι
Άντρες	45 εκατομμύρια	5 εκατομμύρια	85 εκατομμύρια
Γυναίκες	35 εκατομμύρια	5 εκατομμύρια	65 εκατομμύρια

Με βάση τα στοιχεία του πιο πάνω πίνακα, το ποσοστό ανεργίας είναι:

- α. 4,12%
- β. 6,25%
- γ. 11,11%
- δ. 12,50%

10 x 1,5 μονάδα = 15 μονάδες

Να απαντήσετε στις πιο κάτω ερωτήσεις

Ερώτηση 11

Μια υποθετική οικονομία παράγει μόνο σιτάρι και ρύζι. Το 2015 πωλούνται είκοσι (20) σάκοι σιτάρι προς €4 ο κάθε ένας και δέκα (10) σάκοι ρύζι προς €2 ο κάθε ένας. Το 2014 η τιμή ενός σάκου σιταριού είναι €2 και ρυζιού είναι €1. Χρησιμοποιώντας το 2014 ως έτος βάσης, να υπολογίσετε για το 2015 το ονομαστικό ΑΕΠ, το πραγματικό ΑΕΠ και τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ.

Έτος	Ονομαστικό ΑΕΠ	Πραγματικό ΑΕΠ	Αποπληθωριστής του ΑΕΠ
2014 (έτος βάσης)	$20 \times €2 + 10 \times €1 = 50$	50	100
2015	$20 \times €4 + 10 \times €2 = \mathbf{100}$ (i)	$20 \times €2 + 10 \times €1 = \mathbf{50}$ (ii)	200 (iii)

(iii)

Ονομαστικό ΑΕΠ

Αποπληθωριστής του ΑΕΠ

50

100 (έτος βάσης)

100

X;

$$X = \frac{100 \times 100}{50} = \mathbf{200}$$

Ή

$$\text{Πραγματικό ΑΕΠ (2015)} = \frac{\text{Ονομαστικό ΑΕΠ} \times 100}{\text{Δείκτης τιμών (Αποπληθωριστής)}}$$

$$50 = \frac{100 \times 100}{\text{Δείκτης τιμών}}$$

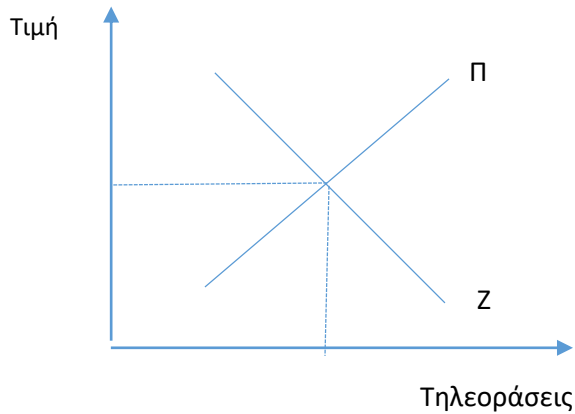
$$\text{Δείκτης τιμών} = \frac{100 \times 100}{50}$$

$$\text{Δείκτης τιμών} = \mathbf{200}$$

3 x 1 μονάδα = 3 μονάδες

Ερώτηση 12

Το ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζει την καμπύλη ζήτησης και την καμπύλη προσφοράς για τηλεοράσεις σε μια υποθετική οικονομία.

Να υπογραμμίσετε την κατάλληλη λέξη σε κάθε παρένθεση, ούτως ώστε η κάθε πρόταση να είναι ορθή.

- α. Αν αυξηθεί το εργατικό κόστος στη βιομηχανία παραγωγής τηλεοράσεων, η (ζήτηση/προσφορά) θα (αυξηθεί/μειωθεί) και η σχετική καμπύλη θα μετατοπιστεί προς τα (δεξιά/αριστερά).
- β. Αν αυξηθεί η τιμή στα εισιτήρια των κινηματογράφων, η (ζήτηση/προσφορά) τηλεοράσεων θα (αυξηθεί/μειωθεί) και η σχετική καμπύλη θα μετατοπιστεί προς τα (δεξιά/αριστερά).
- γ. Αν τα καταστήματα πώλησης τηλεοράσεων ανακοινώσουν ότι σε λίγες μέρες θα αρχίσουν εκπτώσεις, η σημερινή (ζήτηση/προσφορά) θα (αυξηθεί/μειωθεί).
- δ. Αν αυξηθεί ο φόρος εισοδήματος, η (ζήτηση/προσφορά) θα (αυξηθεί/μειωθεί). Η τιμή ισορροπίας θα (αυξηθεί/μειωθεί) και η ποσότητα ισορροπίας θα (αυξηθεί/μειωθεί).
- ε. Αν βελτιωθεί η τεχνολογία παραγωγής τηλεοράσεων, η (ζήτηση/προσφορά) θα (αυξηθεί/μειωθεί), η τιμή ισορροπίας θα (αυξηθεί/μειωθεί) και η ποσότητα ισορροπίας θα (αυξηθεί/μειωθεί).

$$0,9\mu + 0,9\mu + 0,8\mu + 1,2\mu + 1,2\mu = 5 \text{ μονάδες}$$

Ερώτηση 13

Να μελετήσετε το πιο κάτω σενάριο:

Δίνεται ο πιο κάτω πίνακας της Οριακής Χρησιμότητας (Marginal Utility, MU) της Αντιγόνης για τα αγαθά Χ και Ψ:

Ποσότητα αγαθού	MU αγαθού Χ	MU αγαθού Ψ
1	20	36
2	18	28
3	14	24
4	12	20
5	10	18
6	6	12
7	4	8
8	2	4

Η τιμή για το αγαθό Χ είναι €2 και για το αγαθό Ψ είναι €4. Το εισόδημα που διαθέτει η Αντιγόνη για τα δύο αγαθά είναι €20.

Ζητείται από τους μαθητές να υπολογίσουν πόσες μονάδες του αγαθού Χ και πόσες του αγαθού Ψ πρέπει να αγοράσει η Αντιγόνη για να μεγιστοποιήσει τη συνολική της χρησιμότητα.

Τέσσερις από τους μαθητές έδωσαν τις πιο κάτω απαντήσεις:

Βασιλική: 6 μονάδες του αγαθού Χ και 2 μονάδες του αγαθού Ψ

Μαγδαληνή: 5 μονάδες του αγαθού Χ και 4 μονάδες του αγαθού Ψ

Κενδέας: 4 μονάδες του αγαθού Χ και 3 μονάδες του αγαθού Ψ

Νώντας: 2 μονάδες του αγαθού Χ και 4 μονάδες του αγαθού Ψ

Να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α) Να αναφέρετε τις συνθήκες/αρχές που πρέπει να γνωρίζουν οι μαθητές έτσι ώστε να μπορούν να βρουν κατά πόσο ο καταναλωτής βρίσκεται σε κατάσταση ισορροπίας, δηλαδή μεγιστοποιεί τη συνολική του χρησιμότητα.

- Εισοδηματικός περιορισμός
- Ισο-οριακή αρχή

2 x 1 μονάδα = 2 μονάδες

β) Ποιος μαθητής/τρια έδωσε τη σωστή απάντηση;

Σωστή απάντηση: Ο Κενδέας

1 μονάδα

γ) Ποια ήταν η παρανόηση που είχε ο κάθε ένας από τους άλλους τρεις μαθητές/τριες; (Δηλαδή, ποια αρχή παραβιάζεται σε κάθε απάντηση);

Βασιλική: Ο συνδυασμός αυτός παραβιάζει την συνθήκη της ισο-οριακής αρχής

Μαγδαληνή: Ο συνδυασμός αυτός παραβιάζει την συνθήκη του εισοδηματικού περιορισμού

Νώντας: Ο συνδυασμός αυτός παραβιάζει την συνθήκη της ισο-οριακής αρχής

3 x 1 μονάδα = 3 μονάδες

Αν επιθυμείτε, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τον πιο κάτω χώρο για υπολογισμούς

Εισοδηματικός περιορισμός			Ποσότητα αγαθού	Ισο-οριακή αρχή	
$P_x \cdot Q_x + P_\psi \cdot Q_\psi = Y$				$\frac{MU_x}{P_x}$	$\frac{MU_\psi}{P_\psi}$
€2 x 2	€4 x 4	20	1	20/2 = 10	36/4 = 9
€2 x 4	€4 x 3	20	2	18/2 = 9	28/4 = 7
€2 x 6	€4 x 2	20	3	14/2 = 7	24/4 = 6
€2 x 8	€4 x 1	20	4	12/2 = 6	20/4 = 5
			5	10/2 = 5	18/4 = 4,5
			6	6/2 = 3	12/4 = 3
			7	4/2 = 2	8/4 = 2
			8	2/2 = 1	4/4 = 1

Εισοδηματικός περιορισμός	Ισο-οριακή αρχή
$P_x \cdot Q_x + P_\psi \cdot Q_\psi = Y$	$\frac{MU_x}{P_x} = \frac{MU_\psi}{P_\psi}$
2 μονάδες X & 4 μονάδες Ψ	2 μονάδες X & 1 μονάδα Ψ
4 μονάδες X & 3 μονάδες Ψ	3 μονάδες X & 2 μονάδες Ψ
6 μονάδες X & 2 μονάδες Ψ	4 μονάδες X & 3 μονάδες Ψ
8 μονάδες X & 1 μονάδα Ψ	5 μονάδες X & 4 μονάδες Ψ
	6 μονάδες X & 6 μονάδες Ψ
	7 μονάδες X & 7 μονάδες Ψ
	8 μονάδες X & 8 μονάδες Ψ

Ερώτηση 14

Να μελετήσετε το πιο κάτω σενάριο:

Η πιο κάτω άσκηση δόθηκε στους μαθητές της Γ΄ Λυκείου:

«Στην τιμή €40 τη μονάδα, η ζητούμενη ποσότητα ενός αγαθού είναι 30 000 μονάδες και η ελαστικότητα ζήτησης (σημείου) στο σημείο αυτό είναι 2. Αν η τιμή του αγαθού αυξηθεί κατά 20% και το κράτος εισπράττει 15% της συνολικής δαπάνης, να υπολογίσετε τη μεταβολή που θα επέλθει στα έσοδα του κράτους».

Οι μαθητές δυσκολεύονται να υπολογίσουν τη μεταβολή και ο καθηγητής τους προτείνει τα πιο κάτω βήματα για την επίλυση του προβλήματος, τα οποία όμως δεν είναι στη σωστή σειρά:

- α. Τα έσοδα του κράτους πριν και μετά την αύξηση της τιμής
- β. Τη νέα τιμή του αγαθού
- γ. Τη συνολική δαπάνη πριν και μετά την αύξηση της τιμής
- δ. Τη μεταβολή που θα επέλθει στα δημοσιονομικά έσοδα
- ε. Τη νέα ζητούμενη ποσότητα του αγαθού.

Ζητείται:

Να κατατάξετε στη σωστή σειρά, στον πιο κάτω πίνακα, τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσουν οι μαθητές.

Σειρά	Βήμα
1	β *
2	ε *
3	γ *
4	α *
5	δ

4 * x 0,5 μονάδες = 2 μονάδες

Ερώτηση 15

Να μελετήσετε το πιο κάτω σενάριο:

Ο Μιχάλης αποφάσισε να ξεκινήσει επιχείρηση περιποίησης κήπων. Για να αγοράσει τον απαραίτητο εξοπλισμό, απέσυρε €2.000 από το λογαριασμό ταμιευτηρίου του, ο οποίος απέδιδε επιτόκιο 3%. Επιπλέον, δανείσθηκε €3.000 από την τράπεζα με επιτόκιο 7%.

Ο καθηγητής ζήτησε από τους μαθητές του να υπολογίσουν το ετήσιο κόστος ευκαιρίας του Μιχάλη για το κεφάλαιο που έχει επενδύσει στην επιχείρηση.

Οι μαθητές έδωσαν τις πιο κάτω απαντήσεις:

Ανδρέας: €60

Βασίλης: €210

Μαρίνα: €270

Ελένη: €5.000

α) Να αναφέρετε ποιος μαθητής/τρια έδωσε τη σωστή απάντηση.

Σωστή απάντηση: Μαρίνα

1 μονάδα

β) Ποια ήταν η παρανόηση (λάθος) που είχε ο κάθε ένας από τους άλλους τρεις μαθητές/τριες;

Ανδρέας: Υπολόγισε μόνο τους τόκους Ιδίων Κεφαλαίων ή δεν υπολόγισε τους τόκους του δανείου

Βασίλης: Υπολόγισε μόνο τους τόκους του δανείου ή δεν υπολόγισε τους τόκους των Ιδίων Κεφαλαίων

Ελένη: Δεν υπολόγισε τους τόκους, αλλά άθροισε τις καταθέσεις και το δάνειο.

3 x 1 μονάδα = 3 μονάδες

(ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ 35)

ΤΕΛΟΣ ΜΕΡΟΥΣ Β΄